

ภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5
The Administrators, Leadership in the 21st Century Affecting
to School Effectiveness under Khonkaen Primary
Educational Service Area office 5

สถาพร ตันตระกูล¹ และ นียดา เปี่ยมพิชนะ²

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ^{1,2}

Sathaporn Tantakun¹ and Niyada Piampeuchana²

Northeastern University^{1,2}

Corresponding Author, Email: oif.sathaporn@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 2. ศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 และ 4. ศึกษาอำนาจพยากรณ์ภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 จำนวน 353 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตรฐานค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

* ได้รับบทความ: 15 เมษายน 2567; แก้ไขบทความ: 16 พฤษภาคม 2567; ตอรับตีพิมพ์: 24 กันยายน 2567

ผลการวิจัยพบว่า

1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2) ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($r = 0.773$) และมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4) อำนาจพยากรณ์ภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่า ในรูปของคะแนนมาตรฐานมากที่สุด คือ ด้านผู้นำเชิงจริยธรรม รองลงมา คือ ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านผู้นำแบบสุนทรียสนทนา และด้านผู้นำดิจิทัล และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.781 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีค่าอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 60.90 มีสมการพยากรณ์ ดังนี้

สมการอำนาจพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบ คือ

$$\hat{Y}_i = 0.803 + 0.307X_1 + 0.165X_2 + 0.174X_3 + 0.203x_4$$

สมการอำนาจพยากรณ์ในรูปของคะแนนมาตรฐาน คือ

$$\hat{Z}_{yi} = 0.244Z_{x4} + 0.224Z_{x3} + 0.195Z_{x2} + 0.388Z_{x1}$$

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ; ประสิทธิภาพ; สถานศึกษา

Abstract

This research aims to: 1) Study the leadership of administrators in the 21st century under the Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 5. Examine the effectiveness of educational institutions under the Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 5. 2) Investigate the relationship between the 21st-century leadership of administrators and the effectiveness of educational institutions under the Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 5. 3) Analyze the predictive power of 21st century leadership affecting the effectiveness of educational institutions under the

Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 5. and 4) The sample for this study included 353 administrators and teachers under the Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 5. The research instrument was a 5-point Likert scale questionnaire. Data analysis was conducted using frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficient, and stepwise multiple regression.

The research findings are as follows:

1. The overall and individual aspects of the 21st century leadership of administrators under the Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 5 were at a high level.

2. The overall and individual aspects of the effectiveness of educational institutions under the Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 5 were also at a high level.

3. The relationship between the 21st century leadership of administrators and the effectiveness of educational institutions under the Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 5 was high ($r = 0.773$), with a statistically significant positive correlation at the 0.01 level.

4. The predictive power of 21st century leadership affecting the effectiveness of educational institutions under the Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 5 showed that ethical leadership had the highest standardized score, followed by transformational leadership, dialogical leadership, and digital leadership. The multiple correlation coefficient was 0.781, with a statistically significant level of 0.01, and a predictive power of 60.90%. The predictive equation is as follows:

Forecasting equation in raw score form was

$$\hat{Y}_i = 0.803 + 0.307X_1 + 0.165X_2 + 0.174X_3 + 0.203x_4$$

Forecasting equation in standard score form was

$$\hat{Z}_{yi} = 0.244Z_{x4} + 0.224Z_{x3} + 0.195Z_{x2} + 0.388Z_{x1}$$

Keywords: Leadership; Effectiveness; Educational Institution

บทนำ

โลกในยุคศตวรรษที่ 21 ทั้งในปัจจุบันและในอนาคตจะมีการเปลี่ยนแปลงเติบโตและเคลื่อนไหวอย่างรวดเร็วในทุกมิติ และเป็นไปในทิศทางที่อาจคาดไม่ถึงซึ่งเกิดจากหลายเหตุผล โดยเฉพาะเนื่องจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต เศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม และที่สำคัญ คือ ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาในประเด็น ได้แก่ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้บุคคล ผู้เรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาและข้อมูลได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว สิ่ง que ผู้เรียนต้องการมากขึ้น คือ การพัฒนาทักษะกระบวนการที่จะต้องใช้ในการจัดการกระทำกับข้อมูลมหาศาลให้มีความหมาย และไปใช้ประโยชน์แก่ชีวิตของตนเองได้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

การบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการในการทำงานโดยมีผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติภารกิจอย่างเป็นระบบในสถานศึกษาที่ดำเนินการบริหารงานในสถานศึกษา เป็นกระบวนการดำเนินงานของกลุ่มผู้บริหาร เพื่อต้องการพัฒนาการศึกษาแก่สมาชิกในสังคม ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญที่มีบทบาทและอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการสถานศึกษา ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่องค์กรได้กำหนดไว้ (สุกัญญา แซ่ม้อย, 2561) ประสิทธิภาพของสถานศึกษา มีความสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งสามารถช่วยตรวจสอบวัตถุประสงค์การจัดตั้งสถานศึกษาช่วยประเมินผลการดำเนินงานกับแผนงานที่กำหนด (ประจัญ เดชสุภา, 2562)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ได้กำหนดทิศทางการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยการยกระดับให้มีมาตรฐาน โดยเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากข้อมูลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ ปีการศึกษา 2565 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 การทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ O-Net มีค่าเฉลี่ย 36.49 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 การทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ O-Net มีค่าเฉลี่ย 32.71 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5, 2566)

จากความเป็นมาและความสำคัญของเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ซึ่งภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ด้านผู้นำเชิงจริยธรรม ด้านผู้นำดิจิทัล ด้านผู้นำแบบสุนทรียสนทนาและ ด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา เพื่อนำไปพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ของตนเองในส่วนที่ต้องพัฒนาหรือปรับเปลี่ยนให้สามารถพัฒนาการบริหารงานจนเกิดความเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษาทุกแห่ง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5
4. เพื่อศึกษาอำนาจพยากรณ์ภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (correlational research) ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 จากจำนวนสถานศึกษาทั้งหมด 257 แห่ง ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 233 คน และครูผู้สอนจำนวน 2,796 คน รวมจำนวน 3,029 คน

กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยคำนวณจากสูตรของทาโร่ ยามานะ (Taro Yamane) ที่ระดับความคลาดเคลื่อนในการสุ่ม .05 ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling technique) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 353 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 27 คน และครูผู้สอน จำนวน 326 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมาตรฐานค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามทฤษฎีของไลเคิร์ต (Likert) แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 แบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ ซึ่งเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับตำแหน่ง ตอนที่ 2 แบบสอบถามแบบมาตรฐานค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ เป็นการสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตอนที่ 3 แบบสอบถามแบบมาตรฐานค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ เป็นการสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวม

ภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5	ระดับการปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. ด้านผู้นำเชิงจริยธรรม	3.93	0.42	มาก	4
2. ด้านผู้นำดิจิทัล	4.01	0.45	มาก	3
3. ด้านผู้นำแบบสุนทรียสนทนา	4.06	0.43	มาก	1
4. ด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลง	4.04	0.48	มาก	2
ภาพรวม	4.01	0.33	มาก	

จากตารางที่ 1 ภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านผู้นำแบบสุนทรียสนทนา รองลงมา คือ ด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลง และด้านผู้นำดิจิทัล ตามลำดับ และด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านผู้นำเชิงจริยธรรม

2. ผลการศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยภาพรวม

ภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5	ระดับการปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. ด้านผู้นำเชิงจริยธรรม	3.96	0.40	มาก	4
2. ด้านผู้นำดิจิทัล	4.01	0.48	มาก	2
3. ด้านผู้นำแบบสุนทรียสนทนา	4.05	0.44	มาก	1
4. ด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลง	4.00	0.44	มาก	3
ภาพรวม	4.00	0.34	มาก	

จากตารางที่ 2 ประสิทธิภาพของสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านโดยด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านการแก้ไขปัญหาภายในโรงเรียน รองลงมา คือ ด้านเจตคติเชิงบวก และด้านการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียนตามลำดับ และด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลของสถานศึกษา

ตัวแปร	X1	X2	X3	X4	X	Y
X1	1.00					
X2	0.328**	1.00				
X3	0.354**	0.456**	1.00			
X4	0.379**	0.435**	0.426**	1.00		
X	0.712**	0.743**	0.740**	0.763**	1.00	
Y	0.624**	0.531**	0.555**	0.572**	0.773**	1.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลของสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($r = 0.773$) และมีความสัมพันธ์

เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงตามค่าความสัมพันธ์จากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านผู้นำเชิงจริยธรรม (X_1) ด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลง (X_4) ด้านผู้นำแบบสุนทรียสนทนา (X_3) และด้านผู้นำดิจิทัล (X_2) ด้านผู้นำเชิงจริยธรรมมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านผู้นำแบบสุนทรียสนทนาและด้านผู้นำดิจิทัล มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4. เพื่อศึกษาอำนาจพยากรณ์ภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพยากรณ์ที่อยู่ในรูปคะแนนดิบ (B) และที่อยู่ในระบบรูปคะแนนมาตรฐาน (β)

ตัวแปรต้น	คะแนนดิบ		คะแนนมาตรฐาน (β)	t	P-value
	BStd.error				
(Constant)	0.803	0.139		5.773**	0.000
X1	0.307	0.030	0.388	10.330**	0.000
X4	0.203	0.028	0.244	6.138**	0.000
X3	0.174	0.031	0.224	5.625**	0.000
X2	0.165	0.030	0.195	4.901**	0.000
R = 0.781,R2 = 0.609, Adjusted R2 = 0.605, Std.error = 0.21380, F = 24.023					

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในรูปของคะแนนดิบมากที่สุด คือ ด้านผู้นำเชิงจริยธรรม (X_1) รองลงมา คือ ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (X_4) ด้านผู้นำแบบสุนทรียสนทนา (X_3) และด้านผู้นำดิจิทัล (X_2) ตามลำดับ โดยค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยรูปของคะแนนดิบ (B) เท่ากับ 0.307, 0.203, 0.174 และ 0.165 ตามลำดับ และค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ในรูปของคะแนนมาตรฐานมากที่สุด คือ ด้านผู้นำเชิงจริยธรรม (X_1) รองลงมา คือ ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (X_4) ด้านผู้นำแบบสุนทรียสนทนา (X_3) และด้านผู้นำดิจิทัล (X_2) ตามลำดับ โดยค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยรูปของคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ 0.388, 0.244, 0.224 และ 0.195 ตามลำดับ ซึ่งสามารถสร้างสมการอำนาจพยากรณ์จากค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวอำนาจพยากรณ์ที่อยู่ในรูปของคะแนนดิบ (B) และที่อยู่ในรูปของคะแนนมาตรฐาน (β) ได้ ดังนี้

สมการอำนาจพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบ (Unstandardized Score)

$$\hat{Y}_i = 0.803 + 0.307X_1 + 0.165X_2 + 0.174X_3 + 0.203x_4$$

สมการอำนาจพยากรณ์ในรูปของคะแนนมาตรฐาน (Standardized Score)

$$\hat{Z}_{yi} = 0.244Z_{x4} + 0.224Z_{x3} + 0.195Z_{x2} + 0.388Z_{x1}$$

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามองค์ประกอบ ดังนี้ ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำเชิงจริยธรรมที่ทำให้ครูและบุคคลภายนอกให้ความไว้วางใจและการยอมรับจนเกิดความเชื่อมั่นและศรัทธาต่อผู้บริหารจนส่งผลต่อการดำเนินงานของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำดิจิทัล ที่สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคพลิกผันมีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพผู้บริหารมีความเป็นผู้นำแบบสุนทรียสนทนาเปิดใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น และสามารถโน้มน้าวให้ครูปฏิบัติงานได้อย่างเต็มความสามารถ และผู้บริหารมีความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่สามารถเป็นแบบอย่างในการสร้างแรงบันดาลใจให้ครูมองข้ามผลประโยชน์ของตน และมุ่งเน้นการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และภารกิจของสถานศึกษาเป็นสำคัญ จะเห็นได้ว่าหากผู้บริหารมีภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 จะส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปฐมพร ศรีชมพู และ กิจพิณฐ์ อูสาโท (2566) ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษานากลาง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผู้นำแบบสุนทรียสนทนา มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับหนึ่ง และอยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงการที่ผู้บริหารเปิดใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของครูโดยไม่นำฐานคติเดิมมาตัดสินมุ่งสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูไม่สนับสนุนความคิดฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง และมุ่งแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นโดยการสร้างการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพจนส่งผลให้ภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 โดยรวมอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับงานวิจัยของรัตนา เหลืองงาม (2562) ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้านสุนทรียสนทนามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับที่หนึ่ง

2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 5 พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของยุคศตวรรษที่ 21 อย่างมีประสิทธิภาพจนเกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ อาทิ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจจากกระบวนการจัดการเรียนการสอนสามารถวัดได้จากความสำเร็จ ด้านเจตคติเชิงบวก นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนส่งผลให้พฤติกรรมที่แสดงออกมาเป็นเชิงบวก ด้านการแก้ไขปัญหาภายในสถานศึกษา สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ทั้งปัญหาการเรียน ปัญหาความขัดแย้งได้อย่างมีประสิทธิภาพและด้านการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา เป็นการปรับตัวและพัฒนาตลอดเวลา เพื่อให้สถานศึกษามีความก้าวหน้าทันต่อการเปลี่ยนแปลงซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ได้ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของรัตนา เหลืองาม (2562) ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการแก้ไขปัญหาภายในโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับหนึ่งและอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีการวางแผนการดำเนินงานและแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานภายในสถานศึกษาร่วมกันอย่างเป็นระบบ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของสถานศึกษาเป็นสำคัญจนกระทั่งสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและทำให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของยุทธนา วาโยหะ (2563) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพของสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ด้านความสามารถในการแก้ปัญหามีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับหนึ่ง

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 5 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิภาพของสถานศึกษา โดยภาพรวมมีค่าความสัมพันธ์ในระดับสูง ($r=0.773$) และมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ที่มีการวางแผนการบริหารจัดการสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงภาพรวมของการบริหารสถานศึกษามีสอดคล้องกับศตวรรษที่ 21

และโลกยุคพลิกผัน อาทิ มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรที่เน้นผลลัพธ์ของผู้เรียนและมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสนใจ ความถนัดเต็มตามศักยภาพ มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องอีกทั้งจัดให้มีดัชนีชี้วัดคุณภาพและสามารถตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาได้อย่างชัดเจน จะส่งผลต่อสถานศึกษามีประสิทธิภาพที่สูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา เหลืองงาม (2562) ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพของสถานศึกษาโดยรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาคู่ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด คือ ด้านผู้นำเชิงจริยธรรม (X_1) กับประสิทธิภาพของสถานศึกษา (Y) มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($r = 0.624$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความมีภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ด้านผู้นำเชิงจริยธรรม โดยมุ่งเน้นการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในศตวรรษที่ 21 รวมถึงการเป็นแบบอย่างที่ดีในการสร้างความไว้วางใจของการบริหารงานด้วยหลักการครองตน ครองคน ครองงาน มีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมและมีการสร้างบรรยากาศของสถานศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จึงส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาที่สูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ มนต์ชัย ปัญญาเบกษา, ทินกร พูลพุ่ม และรวงทอง ถาพันธุ์ (2566) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียนของโรงเรียนกีฬา สังกัดมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติจากผลการวิจัยพบว่าความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของตัวแปรภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมและประสิทธิภาพโรงเรียนกีฬาแต่ละคู่มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกคู่

4. ภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ด้านผู้นำเชิงจริยธรรม (X_1) เป็นตัวแปรแรกที่เข้าสมการอำนาจพยากรณ์ประสิทธิภาพของสถานศึกษา โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.624 และมีค่าอำนาจการพยากรณ์เท่ากับ 0.389 สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพของสถานศึกษาได้ร้อยละ 38.90 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ และเป็นด้านที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาสูงสุดทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญเกี่ยวกับด้านจริยธรรมอย่างชัดเจน อาทิ ผู้บริหารมีการประพฤติปฏิบัติตนตามหลักคุณธรรม จริยธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตทั้งทางกาย วาจา และใจ รวมถึงการเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับครูผู้สอนและนักเรียน ทำให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการทำงานอันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา เหลืองงาม (2562) ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของ

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของมนต์ชัย ปัญญาเบกษา, ทินกร พูลพัฒน์ และ รวงทอง ถาพันธุ์ (2566) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนของโรงเรียนกีฬา สังกัดมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนของโรงเรียนกีฬา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลโรงเรียนสามารถอธิบายความผันแปรของประสิทธิผลของโรงเรียนกีฬา ได้ร้อยละ 84.00

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) จากการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ด้านภาวะผู้นำจริยธรรมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารควรมีการบริหารงานในสถานศึกษาที่มีความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้

2) จากการศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน

3) จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลของสถานศึกษา เมื่อพิจารณาตัวแปรภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ในแต่ละด้านกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านสุนทรียสนทนา กับประสิทธิผลของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ดังนั้นผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับด้านสุนทรียสนทนา เพิ่มขึ้น อันจะนำไปสู่ประสิทธิผลของสถานศึกษาสูงขึ้น

4) จากการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ด้านสุนทรียสนทนา เป็นตัวแปรแรก ที่เข้าสมการพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.624 และมีค่าอำนาจพยากรณ์เท่ากับ 0.389 ซึ่งสามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษาได้ร้อยละ 38.90 ดังนั้นผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับด้านสุนทรียสนทนา ที่มุ่งเน้นการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 และโลกยุคพลิกผัน

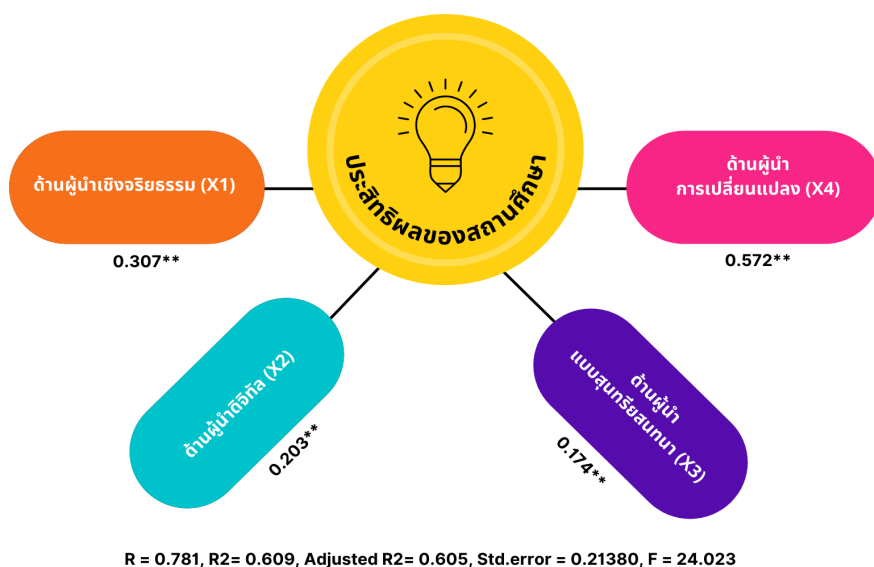
2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ด้านสุนทรียสนทนาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ

2) ควรมีการศึกษาโมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ด้านสุนทรียสนทนาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ในรูปแบบการวิจัยแบบผสมผสาน

3) ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ด้านสุนทรียสนทนาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพยากรณ์ที่อยู่ในรูปคะแนนดิบ

เอกสารอ้างอิง

ปฐมพร ศรีชมพู่ และ กิจพิณัฐ อุสาโห. (2566). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษานากลาง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2. วารสารมณีเชษฐาราม วัดจอมมณี, 6(6), 160-171.

ประจัญ เดชสุภา. (2562). สมรรถนะการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

- มนต์ชัย ปัญญาเบกษา, ทินกร พูลพุด และ รวงทอง ถาพันธุ์. (2566). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนของโรงเรียนกีฬา สังกัดมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ. *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 9(3), 215-228.
- ยุทธนา วาโยหะ. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1. (สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- รัตนา เหลืองงาม. (2562). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 5. (2566). รายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2566. ขอนแก่น: กลุ่มบริหารงานบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 -2579. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟิค.
- สุกัญญา แซ่ม้อย. (2561). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.